

SISTE NYTT

Lørdag, den 16. desember 1944.

V V

London, 15.12.1944, kl. 18.30.

VEST. I følge meldinger fra frontkorrespondenter i ettermiddag skal amerikanske styrker ha befrikk de fleste byer og landsbyer på den franske side av grensen mot Pfalz og være gått over den tyske grense i nærheten av byen Wissembourg. Styrkene står mindre enn 3 km. fra denne by. Øst for byen står amerikanske avdelinger ca. 1 km. fra den tyske grense. I nedre Alsace har tyskerne sitt i gang kraftige motangrep i området mellom Mulhouse og Colmar, og de franske styrker fra 1. franske armé har gått til motaksjoner. Lenger nordvest, på Saarfronten, er amerikanske tropper gått over den tyske grense på et nytt sted, denne gang ved Habkirchen, nord for Sarreguemines.

LUFTKRIGEN. En styrke på 700 tunge amerikanske bombefly, eskortert av omtrent 500 jagere, har i dag angrepet jernbaner og industrimål i Hannover og Kassel.

SYD. Fra Italiafronten meldes om ny framgang ved brohodet på den annen side av Lamoneelven. Kanadiske styrker har utvidet dette til 16. km.s bredde og 4 km.s dybde og kjemper nå i utkanten av Lago Cavallo.

I ATHENOMR DET foretar Elás styrkene omgrupperinger og Elás-radion slo i dag til lyd for dannelsen av en ny regjering. Det

ser forøvrig ut til at forslaget om å innsette erkebiskopen av Athen som riksforsstander, har alle sjanser til å vinne bifall hos motstandsgruppene. Erkebiskopen inntar en meget sterk stilling over hele Hellas, ikke bare på grunn av sin høye geistlige stilling, men også på grunn av sin holdning under okkupasjonen.

I UNDERHUSET var i dag det polske spørsmål oppe til debatt. Churchill hadde et lengere innlegg og uttalte blant annet at etter hans og den britiske regjeringens mening var den forrige polske London-regjering vesentlig bedre kvalifisert enn den nåværende, og han anså sjansene for en forståelse mellom denne og Lublinkomitéen, som har full russisk støtte, som meget små. England mener prinsipielt at alle grenserevisjoner bør utstå til fredskonferansen, men Atlanterhavserklæringen gir adgang til lempninger hvis en gjensidig overenskomst finner sted.

Forøvrig mente Churchill at polakkene burde rette seg etter den såkalte Curzon-plan og avstå Lwow med omliggende distrikter for til gjengjeld å få hele Øst-Preussen inklusive Königsberg og Danzig. Polen vil da komme fram til Østersjøen med en kystlinje på ca. 320 km.

-- V --

London, 16.12.1944, kl. 6.30.

VEST. Den 7. amerikanske arme har gått inn i Tyskland ved Lauterburg. Styrker fra 1. franske arme har gjenerobret viktige høydedrag som behersker tilførselsveiene til fronten. General Pattons arme holder en front på over 70 km. inne i Tyskland. I Dillingen-området står opp mot 12. km. inne i landet.

LUFTKRIGEN. Britiske bombefly angrep mål i Ludwigshafen igår. Fly fra Italia bombet mål utenfor München og områder i

ØST. Russerne har hatt framgang i det ungarsk-tsjekkoslavakiske grenseområde. De har inntatt 30 nye steder.

HELLAS. Kampene i Athen igår var ikke så heftige som tidligere. General Sobie har mottatt et budskap fra sjefen for Elás styrkene. Ordlyden er ennå ikke offentliggjort. Korrespondenter melder at opprettelsen av et regentskap drøftes.

DET FJERNE ØSTEN. Amerikanerne har gjort landgang på Mindoro-øya syd for Luzon i

HELLAS.

Referat av dr. Arne Ordings utenrikskronikk torsdag den 14/12.1944.

Dr. Ordning hevdet i en innledning at de urolige forhold i Hellas hadde sin rot i de voldsomme politiske motsetningene før krigen. Det hadde vært en rekke revolusjoner inntil Metaxas innførte sitt moderate militaristiske styre.

Etter Italias overfall på Hellas den 28. oktober 1940 forsvarte landet seg tapert og kunne besette en del av Albania. Men den 6. april 1941 kom tyskerne sin italienske forbundsfelle til hjelp, og den 20. april overgikk den greske hær i Nord-Vest-Hellas seg, og den 26. april ble Athen inntatt.

Etter den greske regjerings anmodning sendte engelskmennene et ekspedisjonskorps til landet. Men briterne var underlegne i antall. Alt i alt hadde de et tap av fallne, sårede og fanger på mellom 30 og 40.000 mann. Ved at disse tropper ble overført fra Den nære Orient, muliggjorde dette at Rommel kunne trenge dypt inn i Egypt.

Kong Georg kapitulerte ikke overfor tyskerne. Han og hans ministre reiste til Kreta og derfra til Egypt. Seinere kom regjeringen til London, og i 1943 vendte den tilbake til Kairo.

Tyskerne innsatte en quislingregjering, men det store flertall inntok en fiendtlig stilling til tyskerne. Okkupasjonen medførte en økonomisk katastrofe for landet, og det ble en stor mangel på matvarer. Vinteren 1941/42 var hungersnøden størst, men den ble seinere lettet ved de internasjonale hjelpeaksjoner. Det økonomiske kaos ble værre og værre og fulgtes av en kolossal prisstigning.

Friskarer har lenge operert i fjellene, men de har aldri blitt samlet under en felles organisasjon. Det var flere forskjellige motstandsgrupper. Elass, som en nå si er høyreorientert, hersket først og fremst i nord, i Makedonia og Trakia, men var også spredt over hele landet. EAM besto av mange forskjellige politiske grupper, men kommunistene var de mest aktive. Det kom til sammenstøt mellom motstandsgruppene under okkupasjonen, og de indre stridigheter ble oppretret av tyskerne som med glede så at friskarene ytet seg

meget energi på å bekjempe hverandre.

Frikkjøringen av Hellas gikk meget lettere enn forutsatt. Athen ble befridd den 18. oktober 1944. Tyskerne trakk seg tilbake uten kamper, men foretok omfattende ødeleggelses. Den første oppgaven etter befrielsen var å skape orden i pengevesenet og skaffe forsyninger til folket. Det viste seg nesten umulig å stabilisere prisene og skape orden. Administrasjonsapparatet har nemlig alltid vært primitivt. Briterne førte fram betydelige forsterkninger til havnebyene, men de manglende transportmidler hindret den videre distribuering.

Friskarene hadde ikke fått utløsning for sin kampvilje i kampene mot tyskerne. Det ble også stor misnøye mot rikfolk som hadde levd godt på svartebørsen. Dette er bakgrunnen for den politiske spenning. I følge avtalen skulle alle friskarer avvepnes og det skulle dannes en ny politimilitis og en ny armé. Da regjeringen kom tilbake ble den angrepet fra høyre og venstre. De greske regulære tropper kom også tilbake til Hellas. EAM hevdet at disse i utlandet var blitt rensket for all opposisjon mot regjeringen, og krevde derfor at disse også skulle avvepnes. Dette støttet på motstand fra briterne. Papandreou aksepterte heller ikke dette. EAM gikk derfor ut av regjeringen, briterne derimot stillet seg solidarisk med denne. Det kom ganske nylig til sammenstøt mellom Elass og britiske-og greske regjeringsstyrker.

Det vil ta tid før man kan holde valg. Helt frie valg har aldri forekommet i Hellas. De som hadde størst innflytelse, fikk kjøpt stemmer. Derfor vil nå de politiske partier prøve å sikre seg så stor innflytelse som mulig før valget. De forskjellige grupper mistenkte hverandre for å gripe makten ved hjelp av væpnede midler.

Det har vært ført forhandlinger mellom ledere av EAM og briterne om et kompromiss. Dette går ut på at motstandsgruppene skal avlevere sine våpen og rømme Attica, og at det skal bli dannet en ny demokratisk samlingsregjering. Men i mellomtiden fortsetter kampene.

NORGES-NYTT.

Ved Thunes mek. Værksted, Skøyen pr. Oslo, skjedde det en kraftig eksplosjon fredag den 15. desember kl. 19.00.

SEND VIDERE.